

Závěrečná zpráva o projektu

Grantový program Karlovarského kraje

Jahodník trávnice - květen 2011

Údaje o projektu

název projektu: Zdrojové plochy diaspor lučních rostlin

Evidenční číslo smlouvy: D 791/2011

program: Programy ochrany biodiversity

stručný popis projektu - cíle projektu:

1. Zapěstování typických druhů travních společenstev na botanické zahradě v Dalovicích
2. Biomonitoring ploch

Údaje o organizaci

organizace: EC Meluzína RCAB číslo registrace MV ČR: VSC/1-16504/92R

adresa sídla: Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01

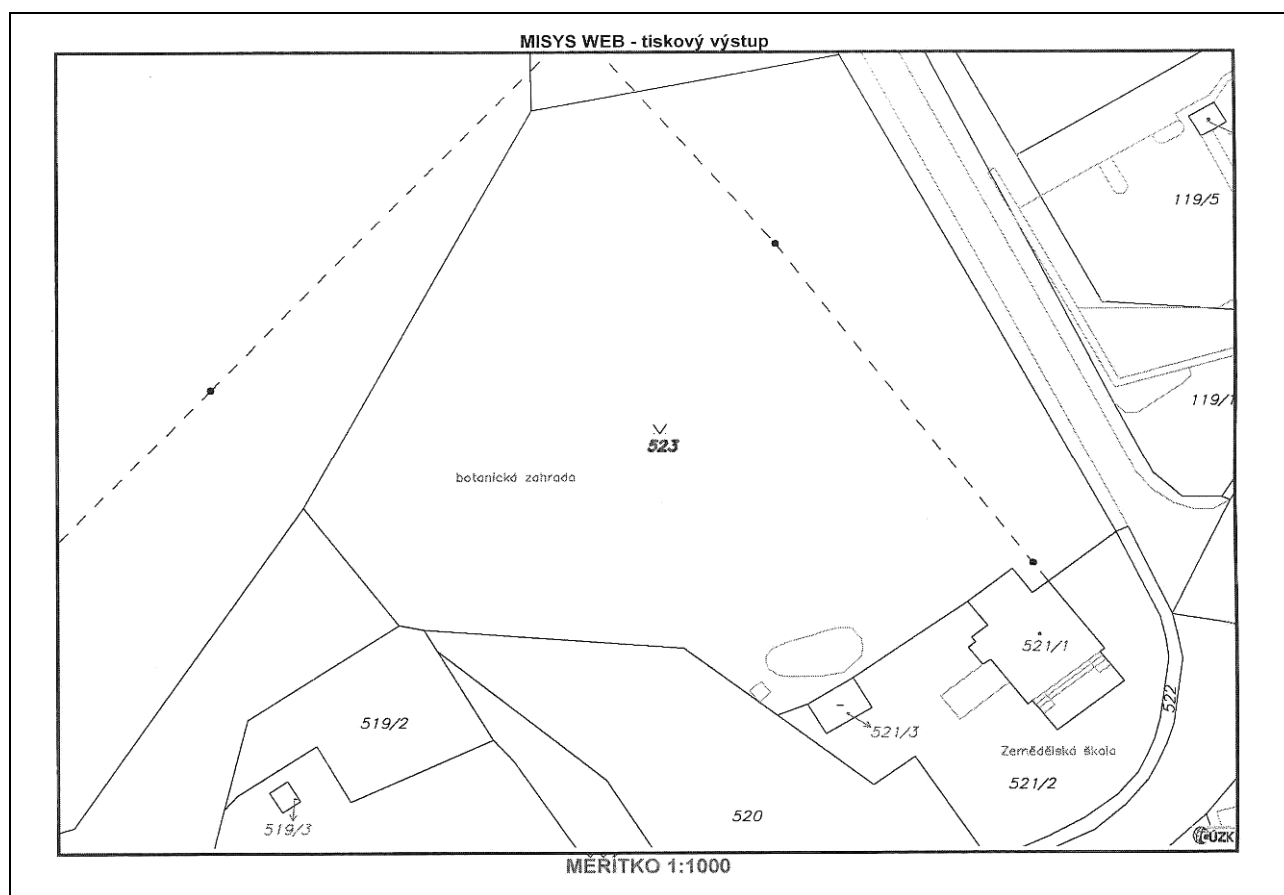
statutární zástupce: Ing. Martin Lípa

telefon: +420777086620 e-mail: ec.meluzina@volny.cz www: www.meluzina.info/

Realizace projektu:

Zapěstování typických lučních druhů proběhlo na pozemku:

Katastrální území:	Kód k.ú.:	číslo parcely	typ evidence	číslo LV	výměra (m ²)	druh pozemku
Dalovice	624586	523	KN	657	8396	ostatní plocha

Současný stav řešené problematiky:

Druhově pestré travní porosty jsou polopřirozenými společenstvy, která vznikala za spolupůsobení lidské činnosti, klimatu a půdních podmínek stanoviště. Jako takové se vyznačují vysokou mírou ekologické stability. V současné krajině jsou důležitým prostředím pro přežívání celé řady druhů rostlin a živočichů. Těmito vlastnostmi se výrazně liší od vysokoprodukčních travních porostů v zemědělství nebo technických a sportovních trávníků.

V Karlovarském kraji došlo počátkem 90. let k samovolnému zatravnění velkých ploch bývalé orné půdy. Raná sukcesní stádia jsou tvořena hlavně druhově chudými společenstvy s převahou trav. Sukcesi k hodnotnějším společenstvům lze urychlit záměrným přisevem dvouděložných bylin. Nektarodárné rostliny poskytnou potravní základnu pro četné druhy hmyzu a následně i pro druhy vyšších stupňů potravního řetězce.

Cíle projektu stanovené v roce 2011

1. Zapěstování druhů travních společenstev na botanické zahradě v Dalovicích

2. Biomonitoring vegetace s typickými travinnými společenstvy.

V průběhu vegetační sezóny roku 2011 bylo zapěstováno celkem 25 druhů lučních rostlin jednak technologií výsevu ze semen a jednak přenosem matečních rostlin z přírodních stanovišť. Do botanické zahrady stále přenášíme hlavně druhy běžné a typické pro louky a pastviny v Karlovarském kraji – viz. následující tabulka:

P.č.	české názvy	vědecké názvy	Čeleď
1	ocún jesení	<i>Colchicum autumnale</i>	Ocúnovité
2	čičorka pestrá	<i>Securigera (Coronilla) varia</i>	Bobovité
3	hrachor trávolistý	<i>Lathyrus nissolia</i>	Bobovité
4	jetel luční	<i>Trifolium pratense</i>	Bobovité
5	jetel plazivý	<i>Trifolium repens</i>	Bobovité
6	jetel zvrhlý	<i>Trifolium hybridum</i>	Bobovité
7	ostřice měkkoostenná (Pairaova)	<i>Carex muricata (C.pirae, Vignea muricata)</i>	Šáchorovité
8	ostřice ostrá	<i>Carex acutiformis</i>	Šáchorovité
9	ostřice srstnatá	<i>Carex hirta</i>	Šáchorovité
10	ovsík pýřitý	<i>Avenula pubescent</i>	Lunicovité
11	pavinec horský	<i>Jasione montana</i>	Zvonkovité
12	pelyněk pravý	<i>Artemisia absinthium</i>	Hvězdicovité
13	pcháč bělohlavý	<i>Cirsium eriophorum</i>	Hvězdicovité
14	pcháč bezlodyžný	<i>Cirsium acaule</i>	Hvězdicovité
15	pcháč různolistý	<i>Cirsium heterophyllum (helenoides)</i>	Hvězdicovité
16	pcháč zelinný	<i>Cirsium oleraceum</i>	Hvězdicovité
17	popenec břechťanolistý	<i>Glechoma hederacea</i>	Hluchavkovité
18	prasetník kořenatý	<i>Hypochaeris radista</i>	Hvězdicovité
19	prvosenka jarní	<i>Primula veris</i>	Prvosenkovité
20	prvosenka vyšší	<i>Primula elatv</i>	Prvosenkovité
21	pryšec chvojka	<i>Euphorbia cyparissias</i>	Pryšcovité
22	pryšec obecný	<i>Euphorbia esula</i>	Pryšcovité
23	rdesno hadí kořen	<i>Bistorta major</i>	Rdesnovité
24	rmen barvířský	<i>Anthemis (Cota) tinctoria</i>	Hvězdicovité
25	rozrazil lékařský	<i>Veronica officinalis</i>	Krtičníkovité

Rostliny z těchto zdrojových ploch jsou používány nejenom k obohacení lučních ploch ve spolupráci se zemědělci. Během roku jsou též k dispozici pro odborné vzdělávání studentů Střední zemědělské školy v Dalovicích. Díky pochopení vedení školy je zahrada též přístupná pro ekologickou výchovu škol základních a středních.

Pro tyto účely je sbírka lučních rostlin doplněna také rostlinami vázanými na ornou půdu, zemědělskými plodinami, lesními dřevinami a rostlinami běžně používanými v okrasném zahradnictví.

Nad původní rámec projektu se podařilo 8.6. 2011 ve spolupráci s Pedagogickým centrem uspořádat jednodenní seminář pro 25 pedagogů. Seminář zaměřený na ochranu genofondu v současné krajině představil botanickou zahradu a sbírku lučních rostlin jako učebnu pod širým nebem. Učitelé se během semináře seznamovali s rostlinami přímo v zahradě a vyvíjeli výukový program, který by mohli absolvovat se svými třídami při návštěvě zahrady. Výsledky několika let budování zdrojových ploch za podpory Karlovarského kraje byly představeny nejširší veřejnosti také na semináři zaměřeném na problematiku přírodních zahrad 18.10. 2011 v budově Krajského úřadu Karlovarského kraje. Zde byla zahrada představena na základě prezentací které jsou volně stažitelné na www.meluzina.info/.

2. Monitoring vegetace

Tato část projektu vytváří nezbytné odborné podklady pro obohacování travních společenstev květnatými druhy. V roce 2011 byl monitoring zaměřen hlavně na pomezí Doupovských a Krušných hor. Přednostně byla vybírána stanoviště na živinami bohatých horninách sopečného původu – čediče a čedičové tufy. Na základě těchto průzkumů byl následně proveden odběr rostlin do botanické zahrady.

Odborné zázemí projektu

Při pěstování a údržbě ploch jsme spolupracovali s:

- Ing. Jindřichem Košnerem - zahradníkem botanické zahrady SZeŠ Dalovice
- Mgr. Vladimírem Zichou - zástupcem ředitele SZeŠ Dalovice

Pro monitoring vegetace jsme spolupracovali s následujícími odborníky:

- Ing. Čestmír Ondráček CSc. - botanik - Chomutovské muzeum
- Ing. Alexandra Masopustová - botanik

Touto cestou jim děkujeme a doufáme, že budeme mít možnost tuto spolupráci i dále prodloužit. Zároveň děkujeme všem dobrovolníkům, kteří se na projektu podíleli o prázdninách a víkendech

Výstupy projektu, které byly splněny.

1. Dvacet pět druhů lučních rostlin zapěstovat - založit 25 zdrojových ploch
2. Inventarizace lokalit v Karlovarském kraji.
3. Fotodokumentace.

Příloha 1 fotodokumentace

Botanická zahrada v Dalovicích se sbírkou luční květeny.

Hlavní tíha péče o zdrojové plochy v letním období spočívá na dobrovolnících z EC Meluzína RCAB.

Zahrada je v létě opravdu kouzelná a fyzické práce mají současní lidé většinou nedostatek.

Když je hotovo ve sbírce lučních rostlin, vypomáhají dobrovolníci i v ostatních odděleních zahrady. Zde v polních rostlinách.

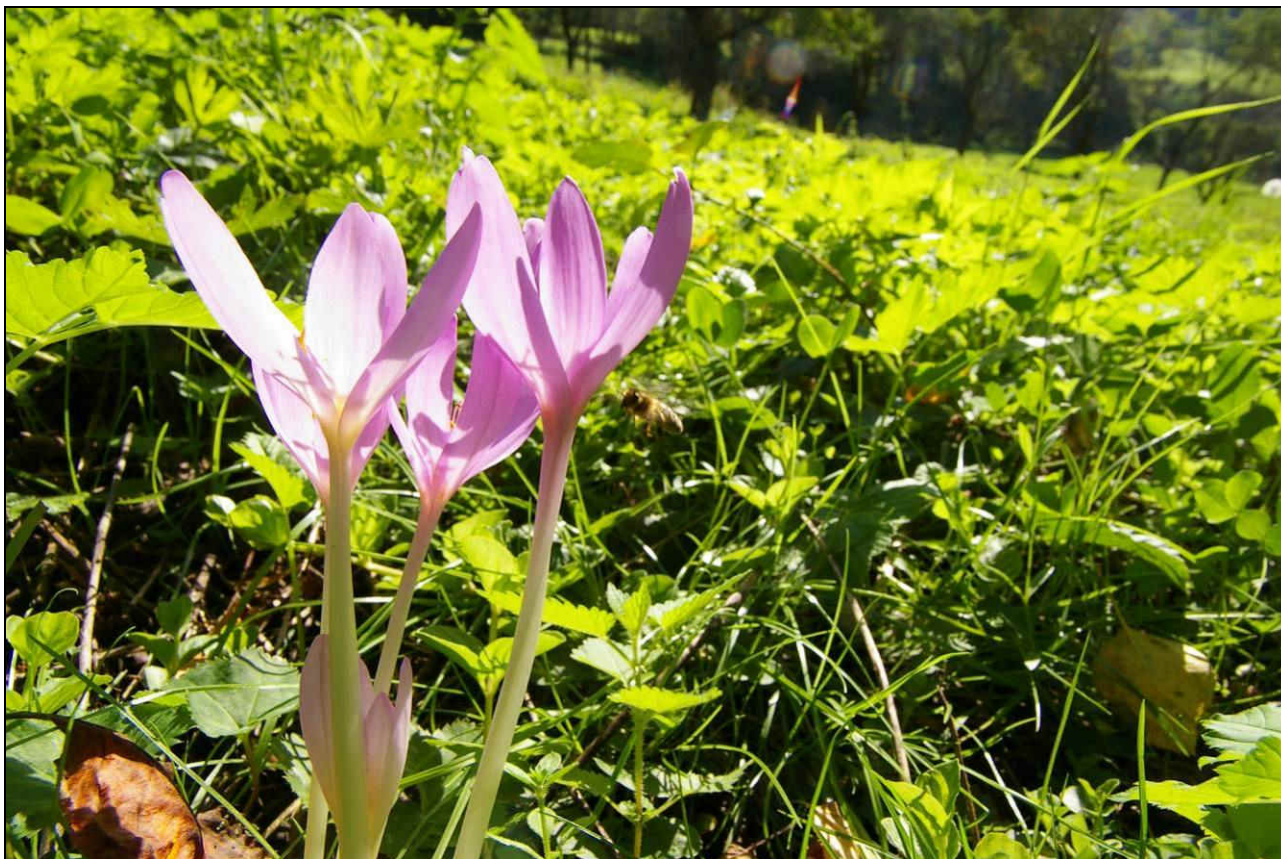

Květnaté louky pomezí Krušných a Doupovských hor byly cílem letošního biomonitoringu.

Pcháč bělohavý (*Cirsium eriophorum*) je pro sušší květnaté louky Karlovarského kraje velmi typický.

Ocún jesení (*Colchicum autumnale*) vyhledává naopak spíše vlhčí stanoviště.

Květnaté louky jsou typické hojností druhů bezobratlých živočichů